

Agnete Laustsen (KF):

Siden et flertal her i Folketinget vedtog og senest i december 1985 skærpede vor boykot og handelsembargo over for Sydafrika, har vi – og jo nok som det allermost konsekvente land i verden – håndhævet disse restriktioner til næsten mindste detalje. Det kan man så diskutere visdommen i. De øvrige EF-lande har, som udenrigsministeren også nævnede det, aldrig indført en tilsvarende handelsembargo over for Sydafrika, men næppe nogen vil anfægte, at det i første række er den sorte befolkning, som har lidt under de gældende økonomiske sanktioner. På den anden side må vi så nok også erkende, at sanktionerne har været medvirkende til den forandlingsproces, som har fundet sted i Sydafrika i det seneste års tid.

Med præsident de Klerks løfte om at ophæve apartheidlovene og de mange allerede forelagte lovforslag, der også bekræfter, at der er tale om realistiske løfter – lad mig blot nævne ophævelsen af så fundamentale love i apartheidpolitikken som lovene om ejerskab til jord, bopælsret osv. – har vort syn på investeringer i og handel med Sydafrika også ændret sig. I denne heldigvis hurtigt forløbende demokratiseringsproces er der brug for støtte fra udlandet ikke mindst for at fremme og sikre en stabil økonomisk udvikling i landet. Hermed hjælper vi nemlig både Sydafrika og de mange lande i det sydlige Afrika, som lider under sult og underudvikling, og som i vid udstrækning er afhængige af, at Sydafrika igen bliver et land i vækst med mulighed for at udnytte de store naturressourcer og den infrastruktur, som landet er i besiddelse af. Den nylig afholdte konference i Swaziland, hvor ledere inden for handel og erhvervsliv fra Sydafrika og andre lande syd for Sahara deltog, bekræftede også det fælles ønske om, at den regionale handel udbygges, og at hele regionen udvikles sammen.

Udenrigsministeren nævnede, at vi med særlig interesse i forbindelse med afvikling af sanktionerne burde lytte til ANC. Selvfølgelig bør vi lytte til denne betydningsfulde bevægelse, om end dens forhold til sanktioner jo endnu ikke er helt afklaret, men hvor vi dog ved, at Nelson Mandela på den nylig afholdte SADCC-konference i Namibia gav udtryk for, at Sydafrika behøvede investeringer fra udlandet, for at økonomien kunne nå den nødvendige vækst. Men vi må ikke glemme, at der er andre betydnings-

fulde sorte bevægelser, ikke mindst Nkata-bevægelsen, hvis leder Buthelezi også bør høres i disse spørgsmål, og hvis synspunkter ikke altid er sammenfaldende med Mandelas.

Så vil jeg i øvrigt give udenrigsministeren 100 pct. ret i, at dansk politik hverken skal pantsættes hos den ene eller den anden af disse bevægelser. Lad mig sammenfattende sige, at vi fra konservativ side støtter en så hurtig ophævelse af sanktionerne, både kulturelle, sportslige, investerings- og samhandelsmæssige, som overhovedet muligt.

EF-landene i øvrigt er i fuld gang, vort eget erhvervsliv er parat, og bl.a. Handelskammeret har gennemført en meget positiv orienteringstur i landet og vil følge den op til efteråret med et handelsfremstød, hvis forudsætningerne er til stede. Om tre uger kommer præsident de Klerk på arbejdsbesøg her i landet – han skal være velkommen – og vi kan så få en grundig orientering om og indtryk af den glædelige udvikling, som finder sted, og som gerne skulle bringe Sydafrika ud af enhver isolation til gavn for hele verden.

Ophævelse af sanktionerne er et vigtigt skridt. Lad os komme i gang! Der er jo, som det også er blevet sagt her i dag, ikke nogen, der siger, at Danmark skal være det sidste land.

Jørgen Winther (V):

Når vi taler om Sydafrika, skal vi først og fremmest huske, at FN har indført de økonomiske sanktioner med det formål at presse den sydafrikanske regering til at opgive sin racistske politik, altså til at afskaffe apartheid. De økonomiske sanktioner er altså ikke indført på grund af fravær af pluralisme og demokrati i Sydafrika.

I Venstre tror vi meget på ærligheden og dybden i præsident de Klerks udtalelser, især når han siger, at han har følgende fire mål: at indføre et flerpartisystem med regelmæssige valg, at indføre ytringsfrihed, at afskaffe enhver form for diskrimination og at give stemmeret til alle, som han har sagt det: En stemme af lige værdi for alle. Jeg synes, at det er positivt, det er helt klare signaler fra de Klerk, og de er ikke til at misforstå.

I Venstre mener vi, at de økonomiske sanktioner bør lempes, så snart der er helt klare signaler om afskaffelse af apartheid. Mange lovforslag angående afskaffelse af apartheid er al-